Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr

Portefeuillehouder wethouder drs. W.B. Alink-Scheltema

Datum B&W-besluit 25 mei 2021

Afdeling Stedelijke Ontwikkeling

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
M. Druif

Voor de vergadering van raad d.d.
1 juli 2021

Behandelen in de raadscommissie Ruimte en Economie
op 16 juni 2021

Onderwerp

Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0

Gevraagd besluit

1. De RES 1.0 van de energieregio Noord-Holland Zuid, voor zover deze betrekking heeft op het grondgebied van de gemeente Aalsmeer, vast te stellen en mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor het omgevingsbeleid;
2. De RES 1.0 als resultaat uit het regionale proces ook namens gemeente Aalsmeer aan te bieden aan het Nationaal Programma RES. Met als belangrijkste punten:
   a. De ambitie van de regio Noord-Holland Zuid van 2,7 TWh als uitgangspunt te hanteren voor opwek in 2030 in de regio Noord-Holland Zuid, en daarmee bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWH hernieuwbare energie in 2030;
   b. De kaart met globale zoekgebieden voor opwek van grootschalige wind- en zonne-energie daar voor als uitgangspunt te hanteren. De RES 1.0 als resultaat.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Gemeente Aalsmeer wil in 2040 onafhankelijk van fossiele brandstoffen zijn en de gemeentelijke organisatie streeft er vanuit de voorbeeldfunctie naar om in 2030 fossielonafhankelijk te zijn. Naast energiebesparing zijn opwekken van duurzame energie en het optimaal inzetten van duurzame warmtebronnen belangrijke deelopgaven voor het bereiken van de ambitie 'fossiel onafhankelijk 2040'.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Als gevolg van het Klimaatakkoord wordt in regionaalverband een energiestrategie uitgewerkt, de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ). Deze strategie draagt bij aan de landelijke doelstellingen van het Klimaatakkoord en het Interbestuurlijk Programma (feb. 2018) om in 2030 landelijk 35 TWh duurzame energie op te wekken. Ook wordt in de Regionale Structuur Warmte (RSW) toegewerkt naar het maken van afspraken over de inzet van regionale duurzame warmtebronnen.

De ambitie van regio Noord-Holland Zuid telt op tot 2,7 TWh. In de regio NHZ wordt nu al 0,7 TWh opgewekt. Het bod in de RES NHZ komt daarmee op 2,0 TWh, verdeeld over verschillende typen zoekgebieden:

- Zon op grote daken.
- Zon op parkeerplaatsen.
- Zon op geluidsweringen en langs infrastructuur.
- 32 grootschalige zoekgebieden voor opwek van wind en/of zonne-energie

Omdat de potentie van de zoekgebieden groter is (3,2 TWh), geeft dit ruimte om in de verdere uitwerking van de plannen op zoek te gaan naar de meest optimale oplossingen, vanuit draagvlak,

ruimtelijke inpassing en systeemefficiëntie. Hierdoor kunnen zoekgebieden worden aangepast, afvallen of worden toegevoegd.

Het bod en de zoekgebieden van de RES zijn de uitkomst van een participatieproces. Er is bottom-up verkend wat de mogelijkheden voor zonne- en windenergie op land zijn. Daarvoor is gesproken met gemeenten in de regio, provincie, waterschappen, netbeheerders, inwoners, ondernemers, energiecoöperaties, woningcorporaties, onderwijsinstellingen, agrariërs en maatschappelijke organisaties op het gebied van natuur en milieu. Uit proces zijn in de RES-regio Noord-Holland Zuid 32 zoekgebieden voortgekomen voor de opwekking van zon- en windenergie op land. Meer specifiek hebben deelregio's en gemeenten gewerkt aan de concretisering van de zoekgebieden voor de RES 1.0. Voor meerdere zoekgebieden zijn participatietrajecten doorlopen of gestart. Voor een aantal zoekgebieden heeft dit geleid tot aanpassingen in de RES 1.0. In Aalsmeer is dat (nog) niet het geval.

Aalsmeer heeft net als in de concept-RES drie potentiële zoekgebieden, waarover integrale besluitvorming bij het vaststellen van de Omgevingsvisie plaatsvindt:

- **Oosteinderpoel**: Dit gebied biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie. Gezocht kan worden naar het inpassen van zonne-energie met als doel de omgeving te versterken. Uitgangspunt hierbij is dat gezocht wordt naar oplossingen waarbij dubbel ruimtegebruik wordt toegepast.

- **N201 Burgermeester Brouwerweg**: In dit zoekgebied kan gezocht worden naar het inpassen van zonne-energie langs infrastructuur.

- **Zuider-Legmeerpolder**: In de zuidelijke punt van de regio liggen mogelijkheden voor de opwek van wind- en zonne-energie. Het verder verkennen van de mogelijkheden in dit zoekgebied vraagt om een zorgvuldig proces, omdat uit de lokale ateliers in de gemeenten Aalsmeer en Uithoorn bleek dat zowel positief als negatief werd gedacht over toepassen van wind- en zonne-energie in dit gebied. In het proces om te komen tot de Omgevingsvisie wordt een integrale afweging gemaakt of dit gebied als potentieel zoekgebied wordt opgenomen. Samen met belanghebbenden zal daarna onderzocht kunnen worden of er mogelijkheden zijn, al dan niet in combinatie met omliggende gemeenten. Voor agrarische gronden in de gemeente Aalsmeer geldt dat de eventuele mogelijkheden moeten passen binnen de kaders Zonne-energie Aalsmeer.

Het nader verkennen van de mogelijkheden in deze drie specifieke zoekgebieden heeft geen prioriteit gekregen omdat in de 'Kaders Zonne-energie Aalsmeer' is vastgesteld dat eerst de daken (trede 1 en 2 van de Zonneladder) voorzien moeten zijn van zonne-energie-installaties (hoogste draagvlak) voordat zonne-energie-opwek op de grond kan worden toegestaan. De Gemeente Aalsmeer legt hiermee de prioriteit bij het uitwerken van de generieke zoekgebieden om zon op daken te stimuleren, voordat specifieke zoekgebieden verder worden uitgewerkt. Dit komt ook overéén met de uitkomsten van het participatietraject van de concept RES NHZ. Hieruit kwam duidelijk naar voren dat 'Zon op dak' op het grootste draagvlak kan rekenen en dat zuinig omgegaan moet worden met schaarse groene ruimte.
Daarom ontwikkelt gemeente Aalsmeer een ondersteuningsaanpak Zon op daken. De aanpak richt zich op het stimuleren van energie-opwek op bedrijven, maatschappelijk- en gemeentelijk vastgoed en onderzoekt op termijn de mogelijkheden voor parkeerplaatsen en voor Schiphol-parkeren.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 3, Economie & Duurzaamheid, thema 3.4 Duurzaamheid

Aanleiding

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat 30 energieregio's in Nederland een Regionale Energie-strategie (RES) opstellen. Noord-Holland Zuid (NHZ) is een van de 30 energieregio's. De 30 energieregio's maken in de RES afspraken om in 2030 samen 35 terawattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteit op land opwekken. Ook wordt in de Regionale Structuur Warmte (RSW) gewerkt aan de inzet van regionale duurzame warmtebronnen.

De RES is het instrument op regionaal niveau dat ervoor moet zorgen dat de omgevingsvergunningen voor zon- en windprojecten uit de RES in 2025 zijn verleend, zodat in 2030 de opgave van 35 TWh is gerealiseerd.

Tijdens het proces tot aan de RES 1.0 zijn onderzoeken gedaan, scenario's verkend, effecten onderzocht en vele bijeenkomsten georganiseerd en gesprekken gevoerd over de (on)mogelijkheden van zonne- en windenergie op land in de regio. Dit heeft geresulteerd in de 32 zoekgebieden zoals deze zijn opgenomen op de kaart van de RES 1.0.

De ambitie van de regio is om zich in te zetten voor de realisatie van 2,7 TWh zon- en windenergie in 2030. Omdat de potentie van de zoekgebieden groter is (3,2 TWh), geeft dit ruimte om in de verdere uitwerking van de plannen op zoek te gaan naar de meest optimale oplossingen, gezien vanuit draagvlak, ruimtelijke inpassing en systeemefficiëntie. Hierdoor kunnen zoekgebieden worden aangepast, afvallen of worden toegevoegd.

Het college heeft in aanloop naar de RES 1.0 de volgende proces-besluiten genomen:

- Op 21 april 2020 heeft het college besloten de concept-RES NHZ vrij te geven voor deelnemers en betrokkenen in het RES-proces, zodat zij in de periode van april tot eind september hun reactie konden geven op de voorlopige concept RES-NHZ
- Op 18 juni 2020 heeft de gemeenteraad gesproken over de concept-RES NHZ. En de concept-RES NHZ aan de bieden aan het Nationaal Programma voor doorrekening en advies. Tijdens de raadsbijeenkomst zijn 3 moties aangenomen; Aalsmeer volledig voorgelicht over de samenhang tussen zonne- en windenergie, Aalsmeer voorbereid op de elektrische toekomst en Aalsmeer en wat is eigenlijk een biomassacentrale?
- Op 15 december heeft het college de raad geïnformeerd over de reactienota RES, met daarin de voorgestelde wijzigingen voor de RES 1.0, naar aanleiding van de wensen en bedenkingen en de uitkomsten van de digitale consulatie van de samenleving

De uitkomsten van het raadsbesluit over de RES 1.0 worden door het college meegenomen in de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor het omgevingsbeleid. Met het vaststellen van de "Kaders Zonne-energie" (raadsbesluit 23 november 2020) zijn hiervoor reeds kaders vastgesteld.

Argumenten

De RES 1.0 is een actualisatie, verdieping en concretisering van de concept-RES. In de RES-regio zijn meerdere zoekgebieden geschrapt of aangepast, naar aanleiding van ontvangen reacties, wensen en bedenkingen, of nader onderzoek. Hoofdstuk 2.1 van de RES 1.0 geeft een toelichting op het bod en de zoekgebieden in Noord-Holland Zuid. De RES 1.0 draagt hiermee bij aan het concretiseren van de wijze waarop gemeente Aalsmeer als onderdeel van de regio invulling kan geven aan de transitie van fossiele naar duurzame energiebronnen.

Door besluitvorming over de RES 1.0 ontstaat duidelijkheid over het te volgen proces om te komen regionaal uitvoeringsprogramma. Van belang hierbij is ook het proces dat moet leiden tot een Regionale Structuur Warmte, waarbij partijen op regionaalniveau samenwerken aan efficiënte inzet

van duurzame warmtebronnen met bovengemeentelijke potentie. De transitievisies warmte van de gemeenten moeten de input leveren voor deze Regionale Structuur Warmte (en andersom).

De RES is geen integraal afwegingskader in de zin van ruimtelijk beleid, maar een voornemen waar aan betrokken partijen zich committeren. Het gaat over te maken ruimtelijke keuzes; 'waar zijn zonne- en windenergieprojecten wenselijk en onder welke voorwaarden? Deze integrale afweging wordt gemaakt in het proces van de lokale omgevingsvisie en plannen. Het borgen van de RES in de omgevingsvisie en plannen is daarom een aandachtspunt. Op deze wijze bepaalt elke gemeente zelf waar welke maatregelen genomen worden.

Om de mogelijkheden voor energie-opwek in de zoekgebieden te onderzoeken is participatie vereist. Het is aan initiatiefnemers om onder regie van de gemeente samen met belanghebbenden de zoekgebieden verder uit te werken (in de geest van de Omgevingswet). Uitgangspunt hierbij is dat de lokale samenleving ook moet kunnen profiteren van de opbrengsten. De gemeente streeft er in het kader van draagvlak naar dat 50% van de duurzame energie die nieuw wordt opgewekt, in lokaal eigendom is, zodat de inwoners van Gemeente Aalsmeer (financieel) kunnen profiteren van de ontwikkelingen. Dit is als ambitie ook vastgelegd in het Klimaatakkoord.

Alle omliggende gemeenten hebben via De RES NHZ of de RES van aangrenzende gemeenten in Zuid-Holland gebieden aangewezen voor opwek van zonne- en of windenergie. De verdere uitwerking van de invulling van zoekgebieden in aangrenzende gemeenten wordt gevolgd en wanneer van belang wordt het college (en de raad?) tijdig geïnformeerd en of geadviseerd over relevante ontwikkelingen. Denk hierbij aan ontwikkelingen in gemeente Uithoorn, Kaag en Braassem, Haarlemmermeer, etc. Het uitwerken van de mogelijkheden voor energie-opwek in zoekgebied Zuiderlegmeer Polder wordt in samenwerking met gemeente Uithoorn uitgevoerd.

Kanttekeningen

De precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling van de zoekgebieden worden de komende jaren verder onderzocht. Hierdoor kunnen zoekgebieden nog worden aangepast of zelfs afvallen. Er kunnen ook zoekgebieden bijkomen. De praktijk zal uitwijzen welke zoekgebieden haalbaar zijn. Daarom wordt de RES elke 2 jaar geëvalueerd en geactualiseerd. De provincie Noord-Holland heeft een regierol in het bijhouden van de data, ter ondersteuning van de monitoring van de voortgang van de uitvoering. Samenwerkingsafspraken over data en monitoring worden uitgewerkt in het regionale uitvoeringsprogramma.

De mate waarin energie-opwek in de benoemde zoekgebieden wordt gerealiseerd is mede afhankelijk van daadwerkelijke investeringen door inwoners en bedrijven (de markt). Om investeringen in energie-opwek lokaal te verder te stimuleren wordt aanvullend beleid ontwikkeld voor verschillende thema's en doelgroepen, bijvoorbeeld door zonne-energie op grote daken te stimuleren. Aandachtspunt daarbij is lokale financiéle participatie in energieopwek projecten te stimuleren en het streven naar 50% lokaal eigendom.

Een robuuste energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk voor het realiseren van alle energie-opwek, de warmtetransitie en grote ruimtelijke ontwikkelingen. De net-impactanalyse van de netbeheerder concludeert dat er aandacht nodig is voor de locaties van nieuwe energie-opwek (nabij de vraag) en dat het aanbod van RES-regio Noord-Holland Zuid voor uitdagingen zorgt om het netwerk tijdig, betaalbaar en met beperkte maatschappelijke impact te realiseren. Samenwerking met de netbeheerders (Liander en Stedin) is van belang. Vanwege de recent afgekondigde netcongestie in een omvangrijk deel van gemeente Aalsmeer is de afstemming over actuele ontwikkelingen met de netbeheerder geintensiveerd en wordt gewerkt aan een methode om mogelijke knelpunten eerder te signaleren en deze proberen te voorkomen.

Het nader onderzoeken van de mogelijkheden voor energieopwek in de zoekgebieden van Aalsmeer na vaststelling van de RES 1.0 zal personele consequenties hebben. Het is nog niet in kaart gebracht wat deze consequenties precies zullen inhouden.

Financiën

Het budget voor het regionale RES-proces en de ondersteuning door de programmaorganisatie RES NHZ is tot de RES 1.0 geborgd door een landelijke en provinciale bijdrage voor de periode 2019, 2020 en de eerste helft van 2021. Nu de RES 1.0 de besluitvormingsprocedure ingaat, loopt de bestaande opdracht van de huidige programmaorganisatie af. In de periode tussen 9 juli 2021 (opleveren RES 1.0) en begin 2022 (duidelijkheid over rijksbijdrage voor continuering RES-proces) gaat het werk aan de RES door. Ondersteuning vanuit het programma is ook in deze periode gewenst. Daarvoor wordt samen met de provincie een overbruggingsplan voor de activiteiten in 2021 opgesteld.

Voor de uitvoering van de RES zijn vooral de gemeenten aan zet (o.a. borging in (omgevings-)beleid, vergunningverlening, lokale initiatieven faciliteren). Dit vraagt extra middelen en capaciteit. De extra uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord (waar de RES een onderdeel van is) voor gemeenten komen landelijk neer op circa € 600 miljoen per jaar. Een besluit over een rijksbijdrage hiervoor is aan een nieuw kabinet en wordt niet eerder dan in de tweede helft van 2021 verwacht.

Een besluit over de inrichting van de uitvoeringsorganisatie RES is mede afhankelijk van het beschikbaar komen van de rijksbijdrage.

Communicatie

De website en nieuwsbrief van de RES-regio Noord-Holland Zuid (https://energieregionhz.nl) zijn het centrale communicatiemiddel. Op de website zijn alle documenten gepubliceerd, transparant en volledig. Op LinkedIn en Twitter zijn artikelen (interviews), verslagen van bijeenkomsten, relevante ontwikkelingen en voorbeelden gedeeld.

Het persbericht vanuit de energieregio NHZ over de RES NHZ 1.0 is als bijlage aan dit voorstel toegevoegd.

Procedure

De RES 1.0 wordt uiterlijk op 9 juli 2021, samen met eventuele moties en amendementen, door de Stuurgroep RES NHZ aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving voor doorrekening.

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken worden, met inachtneming van mogelijk ingediende moties en/of amendementen, uitgewerkt en vastgesteld in de uitvoeringsinstrumenten van het gemeentelijk omgevingsbeleid, zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevings-vergunning(en). Er wordt toegewerkt naar haalbare projecten met draagvlak en vergunningverlening uiterlijk in 2025.

Het raadsbesluit reikt voor wat betreft de kaarten alleen over het grondgebied van Aalsmeer

Besluiten over zoekgebieden worden meegenomen in de verdere uitwerking van zoekgebieden, in de kaart van de RES-viewer verwerkt en ook in het gebiedspaspoort van het betreffende zoekgebied (gebiedspaspoorten zijn in te zien in de RES-viewer).

Daarnaast wordt er voorstel gemaakt voor een regionaal uitvoeringsprogramma 2021-2024, waarvoor na de zomer input bij u wordt opgehaald. In het regionaal uitvoeringsprogramma wordt vastgelegd:

- regionale samenwerkingsafspraken met betrekking tot:
  - De uitwerking van de zoekgebieden voor zon en wind.
  - De uitwerking van de Regionale Structuur Warmte.
- afspraken, kaders en aanpak voor het proces naar de RES 2.0
- afspraken m.b.t. data en monitoring

- afspraken over inzet en verdeling van capaciteit en uitvoeringsbudget

Het college heeft Stuurgroep RES NHZ de opdracht gegeven om een voorstel voor een uitvoeringsprogramma op te stellen, waarvoor na de zomer 2021 input wordt opgehaald bij de volksvertegenwoordigers. Besluitvorming vindt eind 2021 plaats. Afhankelijk van de vorm en inhoud is dit een college- of raadsbesluit.

Bijlagen

- Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0
- Net impactanalyse Liander
- Machtiging wethouder Thijs Kroese (gemeente Purmerend)
- Regionaal Persbericht RES NHZ 1.0

---

de secretaris, de voorzitter,

drs. Sj. Vellenga mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De RES 1.0 van de energieregio Noord-Holland Zuid, voor zover deze betrekking heeft op het grondgebied van de gemeente Aalsmeer, vast te stellen en mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor het omgevingsbeleid;
2. De RES 1.0 als resultaat uit het regionale proces ook namens gemeente Aalsmeer aan te bieden aan het Nationaal Programma RES. Met als belangrijkste punten:
   a. De ambitie van de regio Noord-Holland Zuid van 2,7 TWh als uitgangspunt te hanteren voor opwek in 2030 in de regio Noord-Holland Zuid, en daarmee bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWH hernieuwbare energie in 2030;
   b. De kaart met globale zoekgebieden voor opwek van grootschalige wind- en zonne-energie daar voor als uitgangspunt te hanteren.De RES 1.0 als resultaat.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 1 juli 2021.

De griffier, De voorzitter,

O. van Kolck

mr. G.E. Oude Kotte